

РЕШЕНИЕ

№ 258

гр. С., 15.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Мария Ян. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Гергана Огн. Симеонова

при участието на секретаря ИЛКА Й. ИЛИЕВА
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно
гражданско дело № 20232200500367 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение № 260280/27.04.2021г. по гр.д. № 3603/2020г. на СлРС, с което на основание чл.226, ал.2, вр. ал.1, т.2 от КТ е осъдена ОД на МВР – С. да заплати на К. Ж. И. от гр.Н.З. сумата от 6459,60лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди - пропуснати ползи от неполучени пенсии в размер на 538,30 лв. месечно за периода 01.10.2017г. - 30.09.2018г., следствие невярно документиране в справка за часове положен извънреден труд в периода 01.2006г. до 01.2016г. вкл., с рег.№ 343р-4169/25.02.2016г. на ОД МВР С. и в Удостоверение, обр. В на МВР за класиране и пенсия с № 343р-4166/25.02.2016г., в който е вписан общ осигурителен стаж на ищеца, както и сумата от 1645,98лв., представляваща сбор от мораторни лихви върху всяка неполучена пенсия за периода от 21.10.2017г. до 19.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 19.10.2020г. до окончателното плащане. С решението е осъдена ответната дирекция да заплати на ищеца разноски в размер на 1200 лв., както и в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на СлРС сумите от 324,22 лв. - държавна такса и 680лв., разноски за съдебно-икономически експертизи.

Въззивната жалба е подадена от ответната страна в първоинстанционното

производство - ОД на МВР - С. и с нея е обжалвано посоченото първоинстанционно решение *изцяло*.

Настоящото производство се развива след постановяване на Решение ..0112/11.10.2023г. по касационно гр.д. №4949/2021г. на четвърто гражданско отделение на ВКС на Република България, с което е отменено изцяло въззивно Решение №146 от 17.09.2021г., постановено по въззивно гр.д. №291/2021г. на С.ски окръжен съд и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В мотивите на отменителното решение на ВКС е посочено, че въззивният съд е следвало да приложи разпоредбата на чл.226, ал.1, т.2 от КТ по аналогия, а не да отхвърля предявените иски, поради липса на изрично препращане към разпоредбите на КТ, без да ги разглежда по същество. Дадено е задължително указание при новото разглеждане на исковете съдът да приложи разпоредбата на чл.226, ал.1, т.2 от КТ.

В жалбата си, въззивникът – ответник в първоинстанционното производство ОД на МВР – С. чрез пълномощника гл. юриск. Б. твърди, че обжалваното първоинстанционно решение е неправилно и незаконосъобразно, поради нарушение на материалния закон и необосновано. Твърди, че съдът неправилно приел за неоснователно възражението му за погасяване на претенциите по давност, като счел, че тригодишният срок по чл. 358, ал.1, т.3 КТ тече от датата на подаване на исковата молба и се отнасял за вземания, станали изискуеми за периоди преди 19.10.2017г. или за неполучени пенсии за месец септември 2017г. Сочи, че обезщетението за пропуснати ползи не било с периодичен характер по смисъла на ТР № 3/18.05.2012г. по тълк.д. № 3/2011г. на ОСГТК, независимо, че се обезщетявали вреди от неполучен доход, дължало се като глобална сума и нямало определен срок на изпълнение, каквото било вземането за пенсия. Така обезщетението по чл.226, ал.1. т.2 КТ можело да бъде претендирано в тригодишния срок по чл. 358, ал.1, т. 3 КТ, който към датата на предявяване на исковата молба бил изтекъл. Счита, че правото е могло да бъде упражнено най-късно в тригодишен срок от датата на узнаване на съдържанието на разпореждането за отказ да бъде отпусната пенсия на заявителя, което в случая било връчено на ищеца на 20.06.2016г. или следвало да предяви иск до 20.06.2019г. Освен това твърди, че за да изпадне в забава следвало да има покана, каквато не била изпращана до дирекцията и искът по чл.86 ЗЗД бил неоснователен. Твърди, че избраният от ищеца ред за търсене на обезвреда бил неприложим към служебното правоотношение на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Въззивникът сочи съдебна практика, според която редът бил по чл.1 от ЗОДОВ. На следващо място счита, че издадената справка за положен извънреден труд не била от кръга на документите, визирани в чл.226 КТ, т.е. не е документ, удостоверяващ факти, свързани с трудовото правоотношение. В тази връзка се сочи нормата на чл. 12, ал. 1 от Наредба за трудовата книжка и трудовия стаж, където били изброените документи за трудов

стаж. Освен това усилията на ищеца били насочени единствено към оспорване съдържанието на тази справка, а не било проведено доказване за неверност на издаденото удостоверение за класиране и пенсия образец В с рег. № 343p4166/25.02.2016г., поради което било недоказано, че в този документ били вписани неверни данни. Въззивникът намира за неправилен извода на съда, че пенсията на ищеца следвало да бъде отпусната на 01.03.2016г. в размера, посочен от вещото лице, изготвило съдебно-икономическата експертиза, тъй като правото на пенсия не се установявало от съд в исково производство, а по специален ред, разписан в КСО. В нарушение на процесуалните правила съдът допуснал до разпит свидетели, чиито показания се целяло опровергаване на материалната доказателствена сила на удостоверението за класиране и пенсия и справката за часове положен извънреден труд, което било недопустимо. Счита за несъответни на закона изводите на съда за наличие на причинна връзка между поведението на работодателя и невъзможността за ищеца да получи пенсия. Не била налице такава причинна връзка, тъй като ищецът е могъл да обжалва отказа за отпускане на пенсия, но следствие на бездействието му била прекъсната причинната връзка. Отделно от това, въззивникът твърди, че действията на работодателя не били в уклон с нормативната уредба и документите, въз основа на които се търси обезвреда не били с невярно съдържание, тъй като били издадени, въз основа на налични у дирекцията данни към датата на издаването им, продължителността на трудовия и осигурителен стаж на ищеца. Атакуваното УП 3 било издадено съгласно чл.40, ал.3 НПОС, въз основа на ведомостите за заплати. Иска се от настоящата съдебна инстанция отмяна на атакуваното съдебно решение и постановяване на ново, с което да се отхвърлят претенциите. Претендират се деловодни разноски, включително юрисконсултско възнаграждение за две съдебни инстанции.

С въззивната жалба не са направени доказателствени искания.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от другата страна – К. Ж. И. чрез пълномощника адв. Н. П., отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК.

В същия срок няма подадена насрещна въззивна жалба.

С отговора на въззивната жалба се оспорват изцяло твърденията във въззивната жалба. Въззиваемият намира постановеното решение за правилно, обосновано и законосъобразно. Излага подробни контра аргументи на съображенията, изложени във въззивната жалба. По възражението за настъпила давност за предявяване на претенцията сочи, че имуществените вреди за ищеца не са настъпили веднага, след противоправното деяние, нито пък наведнъж, а са настъпвали в различни периоди във времето, след отказа на пенсионния орган да отпусне пенсия. Всяка вреда – пропусната полза да получи пенсия ищеца била осъществявана след изтичане на срока за

получаването ѝ, ако в издадените от работодателя документи прослуженото време било отразено вярно. Така обезщетението за пропуснати ползи обхващало всички преки и непосредствени вреди, настъпили от невярното документиране, а крайният момент, до който могат най-много да настъпят такива вреди са само два - единият е до момента, в който на ищеца не бъде отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, а другият е до настъпването на смъртта на ищеца. Правото да претендира обезвреда се пораждало с осъществяването на конкретната вреда, в случая с пропускането на конкретната полза. От настъпването на всяка една от имуществените вреди /конкретно пропусната месечна пенсия/ течал 3-годишния давностен срок по чл.358, ал.1, т.3 КТ за обезвреда на онази част от размера на обезщетението, което тази именно вреда е причинила на правоимащия. Когато вредите били от пропуснати ползи, същите не настъпвали в един и същи момент и съответно и частта от обезщетението, което пораждали възниквала и може да се претендира в различни времеви периоди. Разпоредбата на чл.358, ал.2 КТ предвиждала давностните срокове да текат от момента, в който правото предмет на иска е станало изискуемо, а конкретно за паричните вземания, каквото било и настоящото изискуемостта се смята настъпила в деня, в който по вземането е трябвало да се извърши плащане. Неправилно смятал въззивника, че началото на давността била от момента, в който правото предмет на иска било възможно да бъде упражнено. Това било предвидено за другите права, нямащи характер на вземания. По възражението за неприложимост на КТ към служебното правоотношение се счита, че КТ се прилагал по аналогия, съобразно ЗНА, доколкото специалния закон ЗМВР не е предвидил нищо изрично различно в регламентацията на отговорността на работодателя за невярно документиране, нито пък бил предвиден такъв ред в ЗДСл. Противното би означавало да се дискриминират всички работещи по ЗМВР и ЗДСл спрямо, работещите по КТ. Твърди, че издадената от работодателя справка била документ, удостоверяващ факт, свързан с трудовото/служебното правоотношение на ищеца, тъй като удостоверявала положен от него извънреден труд. Разпоредбата на чл.226, ал.1, т.2 КТ не посочвала, нито изброявала изчерпателно или чрез препращане кои документи, съдържащи неверни данни, се обхващали в приложното ѝ поле. От експертизата било установено, че и двата издадени документа-справка и удостоверение били неверни, а справката била основание да се издаде удостоверението обр. УП 3 и невярното документиране произлизало от грешното изчисление на положения извънреден труд. Твърди се, че тези документи не били издадени по точната форма, съобразно изисквания на НОИ, което ги превръщало от официални такива в частни и не били оспорени от работодателя. Освен това свидетелските показания били допустими, тъй като с тях се целяло не опровергаване на съдържанието на двата издадени документа, а установяване съдържанието на загубени или унищожени документи, които работодателят не представил. По възражението за прекъсната причинно следствена връзка, въззиваемият посочва, че

чл.226, ал.1, т.2 КТ не поставял никакви изисквания към настъпилите вследствие невярно документиране вреди. Не се изисквало вредата да е съдебно установена с акт на съда. Достатъчно било вредите да са окончателно настъпили, както в случая. Правото да обжалва разпореждането на пенсионния орган било право, а не задължение за носителя му, а липсата на произнасяне на съд по въпроса дали същото е законосъобразно или не, не било част от фактическия състав на отговорността по чл.226, ал.1, т.2 КТ. Двата документа – справка и удостоверение били издадени от работодателя с цел да се обвърже с материална доказателствена сила удостовереното в тях за факти, свързани с трудово/служебно правоотношение по отношение на своите адресати - в случая НОИ, поради което било налице причинно следствена връзка между вписаното в тези документи невярно съдържание и настъпилите имуществени вреди за ищеца, пропуснати ползи от неполучени пенсии. Въззиваемият моли въззивният съд да потвърди решението, като правилно и законосъобразно. Претендира присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

С отговора на въззивната жалба не са направени доказателствени искания.

В с.з., въззивникът ОД на МВР – С., редовно призован, не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалния му представител по пълномощие гл. юриск. Б., която поддържа подадената въззивна жалба по изложените в нея съображения и моли за уважаването ѝ. Излага аналогични съображения. Претендира присъждане на направените по делото пред всички съдебни инстанции разноски. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на въззиваемия.

В с.з. въззиваемият К. Ж. И., редовно призован, не се явява. Представлява се от процесуален представител по пълномощие адв. Н. П., който оспорва въззивната жалба и поддържа съображенията, изложени в отговора на същата. Моли съда да остави въззивната жалба без уважение и да потвърди обжалваното първоинстанционно решение. Претендира присъждане на направените по делото разноски пред всички съдебни инстанции.

Въззивният съд намира подадената въззивна жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК, настоящата инстанция констатира, че обжалваното първоинстанционно съдебно решение е *валидно* и *допустимо*.

Настоящият състав на въззивния съд намира исковите претенции за допустими.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата

инстанция, след преценка на събраните пред районния съд доказателства, в изпълнение на задължителните указания на ВКС, дадени на Решение ..0112/11.10.2023г. по касационно гр.д. №4949/2021г. на четвърто гражданско отделение на ВКС на Република България намира, че обжалваното решение е *частично* неправилно и незаконосъобразно.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, ПРЕПРАЩА своята към нея.

С.ският районен съд е бил сезиран с предявени от К. Ж. И. против ОД на МВР – С. при условията на обективно кумулативно съединяване искове за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, вследствие на невярно документиране в удостоверение, съставено от работодателя и представляващи сбор на дължимите, но неполучени от ищеца месечни пенсии за осигурителен стаж и възраст за периода 01.10.2017г.- 30.09.2018г., в размер на 6459,60лв. /с оглед допуснатото от районния съд изменение на исковата претенция с протоколно определение от 19.04.2021г./, ведно със законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба до окончателното плащане, намиращ правното си основание в чл. 226, ал. 1, т. 2 КТ и акцесорен иск за заплащане на обезщетение за забава в размер на 1645,98лв., представляваща сбор от мораторни лихви върху всяка неполучена пенсия за периода от 01.10.2017г. до 30.09.2018г. /с оглед допуснатото от районния съд изменение на исковата претенция с протоколно определение от 19.04.2021г./, с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Във връзка с допустимостта и правната квалификация на главния иск, с правната възможност такъв да бъде предявен от ищеца в качеството му на държавен служител по ЗМВР против ответната ОД на МВР – С., следва да се отбележи, че в случая са налице задължителни указания, дадени от касационната инстанция с отменителното Решение ..0112/11.10.2023г. по касационно гр.д. №4949/2021г. на четвърто гражданско отделение на ВКС за приложимост по аналогия и разглеждане на главната искова претенция по чл.226, ал.1, т.2 от КТ.

Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основават ищцовите претенции, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърдените от ищцата накърнени права правна квалификация на предявените искове. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения.

I. По главната искова претенция по чл.226, ал.1, т.2 от КТ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, вследствие на невярно документиране в удостоверение, съставено от работодателя и представляващи

сбор на дължимите, но неполучени от ищеца месечни пенсии за осигурителен стаж и възраст за периода 01.10.2017г.- 30.09.2018г., в размер на 6459,60лв.:

Съдът намира главният иск за допустим и основателен. Изложените във въззивната жалба съображения, във връзка с него, са *неоснователни*.

Работодателят е длъжен не само своевременно да издава съответните документи на работника/служителя, но той трябва да отразява в тях верни данни. Верни са данните, които съответстват на действителността, които са истинни по съдържание. Вписването на данни, които са неверни /неистинни, неточни/ е нарушение на задължението на работодателя. От неизпълнението на това задължение, работникът може да претърпи вреди – имуществени и неимуществени. Отговорността на работодателя обхваща всички имуществени /претърпяна загуба и пропуснати ползи/ и неимуществени вреди /чл.226, ал.3 от КТ/. В случая, претенцията е за обезщетяване на имуществени вреди под формата на пропуснати ползи. По иска по чл. 226, ал. 1, т. 2 от КТ се дължи обезщетение за имуществените вреди, които работникът/служителят е претърпял, включително ползите, които е пропуснал, те представляват правата му, които са засегнати в резултат от вписване на неверни данни в издадените от работодателя (от негови служители) документи и се изразяват в стойността, с която е намалено неговото имущество. За определянето на обезщетението следва да се установят засегнатите в причинна връзка от вписването на неверни данни права и тяхната парична равностойност, с която е намалено имуществото на работника.

В случаите, когато неверните данни са отразени в (форма образец) УП - 3, в която е отразен осигурителен стаж на работника, но поради отразените неверни данни за наличие на достатъчен осигурителен стаж е последвал отказ на НОИ на работника да бъде отпусната пенсия, вредите се изразяват в пропусната пенсия, тъй като са били осъществени предпоставките за отпускане и получаване на пенсия.

Твърдението на ищеца в случая е, че е претърпял имуществени вреди от вписването на неверни данни от работодателя му в издадените от него Справка за часове положен извънреден труд в периода 01.2006г. до 01.2016г. вкл. по години с рег. № 343р-4169 от 25.02.2016г. на ОД МВР С. и в Удостоверение, обр. В на МВР за класиране и пенсия с № 343р-4166 от 25.02.2016г., изразили се в пропуснати ползи от неполучаване на пенсия в периода 01.03.2016г. /датата, на която са били налице предпоставките за придобиване на право на пенсия/ до 02.10.2018г. /на тази дата е входирано второто заявление за отпускане на пенсия до НОИ/. В хода на първоинстанционното производство, по искане на ищеца, съдът е допуснал изменение на исковата претенция относно периода и размера, като периода бил изменен по следния начин: от 01.10.2017г. до 30.09.2018г.

Безспорно по делото е установено, че ищецът в първоинстанционното производство К. Ж. И. е държавен служител по смисъла на чл.169 от ЗМВР, като до

прекратяване на служебното му правоотношение на 05.06.2017г. /напуснал по собствено желание/ е изпълнявал е различни длъжности в ответната дирекция, както следва: от 01.01.2005г. до 15.04.2010г. - мл. автоконтрольор в група „Пътен контрол”, след това до 18.12.2012г. в сектор „Охранителна полиция” на длъжност мл.автоконтрольор; от 18.12.2012г. до 22.01.2015г. - „командир на отделение” в участък „...” при РУ Н.З., от 22.01.2015г. до 01.08.2015г. - командир на отделение в сектор „Охранителна полиция” и от 01.08.2015г. до 05.06.2017г. - младши оперативен дежурен в Оперативно-дежурната част на РУ Н.З., като всички длъжности са изпълнявани от ищеца на територията на РУ Н.З..

Ищецът в първоинстанционното производство, видно от представените по делото писмени доказателства, е работил на сменен режим при, 8, 12 и 24-часови смени, при сумирано изчисляване на работното време за тримесечен отчетен период.

В Кодекса за социалното осигуряване са уредени изчерпателно хипотезите на придобиване на право на пенсия от посочения вид, като основни предпоставки са продължителността на трудовия стаж от съответната и приравнена категория, както и навършването на определена възраст. Придобиването на съответното право обаче не води автоматично до отпускане на пенсия, а изисква и упражняването му по надлежния ред. Съгласно разпоредбата на чл. 94, ал.1 от КСО /в редакцията, действала към момента на подаване на заявлението-01.03.2016г./, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е било подадено в двумесечен срок от тази дата. В случая, ищецът е подал заявление до ТП на НОИ на 01.03.2016г.

Съгласно чл. 69, ал. 2 от КСО държавните служители по ЗМВР придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които 2/3 действително изслужени като държавни служители. Съгласно пар. 50 от ПЗР на КСО лицата по чл. 69 от КСО, които до 31.12.2015г. имат необходимия осигурителен стаж за придобиване на право на пенсия могат да се пенсионират независимо от възрастта им до 31.12.2018г.

С оглед отразения осигурителен стаж на ищеца в издадените му от ответната дирекция документи за пред НОИ, към 01.03.2016г. същият не е имал изискуемия минимум от 27 години осигурителен стаж и е последвал отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69. ал.6 от КСО.

С оглед възраженията във въззивната жалба, следва да се отбележи, че е ирелевантно обстоятелството, че ищецът не е обжалвал отказа за отпускане на пенсия по административен или съдебен ред, тъй като отказа е постановен на база издадените от работодателя към него момент документи и е неотнормативен към установяване на твърдяното невярно документиране на обстоятелства в издадените от работодателя документи, предмет на настоящото производство.

По делото безспорно е установено от заключението на допусната допълнителна СИЕ, че отразените в процесните документи /Справка за часове положен извънреден труд в периода 01.2006г. до 01.2016г. вкл. по години с рег.№ 343р-4169 от 25.02.2016г. на ОД МВР С. и в Удостоверение, обр. В на МВР за класиране и пенсия с № 343р-4166 от 25.02.2016г./ часове извънреден труд не съответства на действително положения от ищеца труд. Отразените часове извънреден труд в Справката за часове положен извънреден труд в периода 01.2006г. до 01.2016г. вкл. по години с рег.№ 343р-4169 от 25.02.2016г. на ОД МВР С. за периода 01.2006г. – 01.2016г. са 896 часа, а съгласно заключението на вещото лице през периода 01.01.2005г. – 31.12.2015г. ищеца К. И. е положил общо 1510 часа извънреден труд.

Следва да се отбележи, че въззивният състав кредитира заключението по допълнителната СИЕ, при което вещото лице при сумирането на общото отработено време е включил положените смени/наряди по утвърдените седмични/месечни графици, съобразно нормативната им продължителност 8/12/24 часа, като е прибавило по 15 минути към всяка смяна в периода до 01.08.2015г. /съгласно свидетелските показания/; часовете положен труд извън предварително утвърдените седмични/месечни графици, *но без превръщането на нощните часове в дневни*. По отношение неприложимостта на превръщането на нощните часове в дневни, съдът съобрази задължителните указания в тази насока, дадени от ВКС с Тълкувателно решение №1/2020 от 15.03.2023г. по тълк.д. №182020г. на ОСГК на ВКС.

Възражението на въззивника, че извода за основателността на предявения иск е изграден въз основа на свидетелски показания, е неоснователен. Както вече се посочи, несъответствието между действителното положение и отразеното в документа се установява въз основа на заключението на вещото лице, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и пълно, като не съществуват съмнения в неговата достоверност, с оглед събраните по делото доказателства. За яснота следва да бъде посочено, че оспорването на официален свидетелстващ документ, неизходящ от оспорващата го страна, може да бъде осъществено чрез всички доказателствени средства. Ограничението на свидетелските показания по чл.164, ал.1, т.2 ГПК се отнася до случаи, когато страната иска да опровергае свои волеизявления, възприети от орган на публичната власт и материализирани от последния в оспорвания документ. За установяването на положения от ищеца извънреден труд, каквото доказване е проведено в първоинстанционното производство, са безспорно допустими свидетелски показания, установяващи реално положения от ищеца труд. Именно от свидетелските показания, кредитирани и от настоящата инстанция като безспорни и взаимно допълващи се, дадени от лица, незаинтересовани от изхода на спора, се установява застъпването на всяка смяна от ищеца с 15 минути по-рано за извършване на ежедневен инструктаж, запознаване с обстановката, подписване на документи. Явяването на служителите, в т.ч. ищеца, 15 минути по-рано за всяка смяна било

установена практика /свид. Д.Г. и свид. С.М./.

Добавяйки установените часове положен от ищеца извънреден труд /1510 часа/, но невключен в процесната справка на работодателя, общият осигурителен стаж, без превръщане по реда на чл.104 от КСО към 31.12.2015г., *възлиза на 27 год. 00 мес. 02 дни*. От 1 януари 2005 г. за осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са полагали извънреден труд /чл. 38, ал.16 от НПОС/. Следователно, по силата на разпоредбите на чл.69, ал.2 от КСО и пар.50 от ПРЗ на КСО, ищецът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст към 01.03.2016г.

Поради неправилното оформяне на документите от длъжностно лице при работодателя, без да бъде коректно отразен положението от ищеца извънреден труд, на ищеца не е била отпусната към този момент лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като бил постановен отказ от страна на компетентния орган в пенсионното производство да отпусне такава именно поради липса на необходимия осигурителен стаж, отразен в издадените от работодателя документи.

От заключението на съдебно - икономическата експертиза се установява, че пенсията на ищеца е следвало да бъде отпусната на 01.03.2016г. и следвало да бъде в размер на 538,30 лв. месечно. Настоящият състав споделя извода на първоинстанционния съд, че този размер на пенсията би бил получаван от ищеца при изпълнение на задълженията на работодателя да оформи необходимите документи съгласно действителния брой отработени от ищеца часове извънреден труд. Налице е вреда за ищеца, под формата на пропуснатата полза, именно в размера на месечните пенсии, които не му били отпуснати, поради невярното документиране в издадените му от работодателя документи за осигурителен стаж. За процесния период /с оглед допуснатото от съда изменение на исковата претенция/ 01.10.2017г.- 30.09.2018г., пропуснатата полза възлиза на сумата от 6459,60лв. /общия размер на неполучените месечни пенсии/.

Във връзка с възражението на ответната страна за погасяване на исковата претенция по давност, съгласно разпоредбата на чл.358, ал.1, т.3 от КТ, следва да се посочи, че същото е неоснователно. Съгласно разпоредбата на чл.358, ал.2, т.2 от КТ тригодишният давностен срок за предявяване на иска започва да тече от деня, в който правото, предмет на иска е станало изискуемо или е могло да бъде упражнено, като при парични вземания изискуемостта се смята за настъпила в деня, в който по вземането е трябвало да се извърши плащане по надлежния ред. С оглед характера на иска по чл.226, ал.1, т.2 от КТ, настоящият състав намира, че давностният срок започва да тече от деня, в който правото, предмет на иска е можело да бъде упражнено. Тъй като се касае за невярно документиране на осигурителния стаж, поради невключване на положението от ищеца извънреден труд в издадените от работодателя документи, съдът намира, че това обстоятелство /положен извънреден труд, неотчетен от

работодателя/ е установено едва с влязлото в сила съдебно решение по гр.д. №4528/2017г. по описа на СлРС – 18.02.2020г., постановено по искове с правно основание чл.229, ал.1, т., вр. чл.212, ал.5, т.2 ЗМВР /отм./ и по чл.187, ал.5, т.2 от ЗМВР. Едва от този момент е станало известно обстоятелство, че е налице неотчетен от работодателя извънреден труд, положен от ищеца през целия период на трудовото му правоотношение с ответната дирекция, неотразен в издадените му документи и от този момент е можело да се упражни правото да се претендира обезвреда за невярното документиране. Съдът не споделя виждането на въззивника, че този момент е отказа на пенсионния орган, тъй като в този момент ищеца не е знаел, че е налице неотчетен и неотразен в издадените му документи положен от него извънреден труд. Както бе посочено, това обстоятелство е установено с влезлия в сила съдебен акт по гр.д. №4528/2017г. на СлРС. Поради това и давностния срок за предявяване на иска по чл.226, ал.1, т.2 от КТ не е изтекъл /исковата молба е подадена на 19.10.2020г./.

С оглед изложеното, главната искова претенция е основателна и доказана в пълния претендиран размер и като такава следва да се уважи изцяло. Върху главницата следва да се присъди законната лихва за забава, считано от датата на предявяване на иска – 19.10.2020г., съгласно разпоредбата на чл.86 от ЗЗД.

Като е достигнал до същия краен правен извод, първоинстанционният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт в тази му част, която следва да се потвърди.

II. По отношение на акцесорната претенция за заплащане на мораторна лихва, изтекла върху главницата и представляваща сбор от всички мораторни лихви, изчислявани върху всяка неполучена пенсия за периода от 01.10.2017г. до 30.09.2018г. размер на 1645,98лв.:

В случая се касае за претенция по чл.86, ал.1 от ЗЗД – за заплащане на обезщетение за забава върху главницата за период преди подаването на исковата молба. Това обезщетение се дължи от деня на забавата на главницата. Съгласно разпоредбата на чл.84, ал.1 и ал.2 от ЗЗД, когато денят за изпълнение на задължението е определен, длъжникът изпада в забава след изтичането му, а когато няма определен ден за изпълнение, длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора.

С оглед характера на главното вземане – обезщетение за вреди от невярно документиране, независимо, че вредите се изразяват в пропуснати месечни пенсии, денят на изпълнение на задължението не е определен. Съдът не споделя извода на районния съд, че това е денят, следващ този, определен за плащане на пенсиите. В случая вземането не е за пенсия, дължима от НОИ, а за обезщетение от работодателя за вреда – пропуснатата полза от невярно документиране, макар, че се определя съобразно размера на пенсията, която би била отпусната на ищеца при положение, че в документите за пред НОИ са били отразени вярно и пълно данните за осигурителен

стаж от работодателя.

Поради това, настоящият състав счита, че работодателят изпада в забава за главното вземане едва след като бъде поканен от кредитора – ищеца. Такава покана преди подаване на исковата молба, с която е предявена пред съда претенцията по чл.226, ал.1, т.2 от КТ не е отправяна до работодателя – ОД на МВР – С.. Едва с подаване на исковата молба /играеща ролята на покана/ длъжникът – ответната дирекция, изпада в забава. Поради това и съдът посочи, че върху главницата следва да се присъди обезщетение за забава, считано от датата на подаване на исковата молба. С оглед липсата на нарочна покана до длъжника за заплащане на претендираното обезщетение за обезвреда преди подаване на исковата молба, акцесорната искова претенция за заплащане на обезщетение за забава за периода от 01.10.2017г. до 30.09.2018г., се явява неоснователна и като такава следва да се отхвърли.

Като е уважил акцесорната искова претенция, първоинстанционният съд е постановил неправилно и незаконосъобразно решение в тази му част, което следва да се отмени и вместо него да се постанови ново, с което акцесорната претенция се отхвърли като неоснователна и недоказана.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора, на ищеца в първоинстанционното производство, на основание чл.78, ал.1 от ГПК следва да е присъдят сторените във всички съдебни инстанции разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от исковата претенция. В тази насока е направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на ищцата, като такова е било заявено пред всяка съдебна инстанция, разглеждала спора до сега, в т.ч. и пред настоящата.

Съдът намира възражението за основателно, с изключение на първоинстанционното производство, съобразявайки фактическата и правна сложност на делото и проведените съдебни заседания пред първа инстанция и настоящото второ въззивно производство. По отношение на останалите съдебни инстанции – първа въззивна инстанция и касационна инстанция, съдът намира възражението за основателно.

Адвокатското възнаграждение следва да се определи на база предвиденото в Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съгласно редакцията към момента на сключване на всеки съответен договор за правна защита и съдействие, съобразявайки разпоредбите на чл.2, ал.5 и чл.7, ал.2 от Наредбата.

При това положение, за първоинстанционното производство на ищеца по съразмерност се дължат разноски в размер на 956,32лв. /заплатения хонорар е 1200лв. и съда няма да го редуцира на основание чл.78, ал.5 от ГПК/, поради което първоинстанционното решение следва да се отмени в тази му част за сумата над този

размер до пълния присъден такъв от 1200лв.

За първото въззивно производство, по съразмерност на К. И. следва да се присъдят разноси в размер на 797лв., определени на база 1000лв. – чл.7, ал.2, т.2 и т.3, вр. чл.2, ал.5 от Наредба №1/2004г. в редакцията към 02.09.2021г.

За касационната инстанция по съразмерност следва да се присъдят разноси на К. И. в размер на 797лв., определени на база 1000лв.

За настоящата въззивна инстанция, по съразмерност следва да се присъдят разноси в размер на 956,32лв., определени на база договореното и заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 1200лв., чийто размер не е прекомерен, съгласно редакцията към настоящия момент на чл.7, ал.1, т.2, вр. чл.2, ал.5 от Наредба №1/2004г. /минималния размер е 1410,56лв./. Възражението за прекомерност в случая е неоснователно.

На основание чл.78, ал.3 от ГПК на ответната ОДМВР следва също да се присъдят разноси по съразмерност за всяка от съдебните инстанции. Съдът определя юрисконсултското възнаграждение на база 200лв. за всяка инстанция, т.е. по съразмерност по 40,61лв. за инстанция, а за първата въззивна инстанция следва да се присъдят по съразмерност и разноси за платена държавна такса за въззивното обжалване в размер на 53,61лв. Следователно на ГДИН следва да се присъдят разноси по делото пред всички съдебни инстанции по съразмерност в общ размер 216,05лв.

С оглед изхода на спора и на основание чл.78, ал.6 от ГПК, ответната дирекция следва да заплати по сметка на СлРС дължимата държавна такса в размер на 258,40 лв., вместо определената ѝ от районния съд в размер на 324,22лв., поради което първоинстанционното решение в тази му част над размера за държавна такса от 258,40лв. следва да се отмени. Правилно районният съд е възложил върху ответната дирекция отговорността за разностите, направени от бюджета на съда за вещо лице. В тази част решението следва да се потвърди. ОДМВР следва да заплати по сметка на ВКС такса за допускане до касационно обжалване в размер на 30лв. и 129,20лв. такса за разглеждане на жалбата по същество.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ първоинстанционно Решение №260280 от 27.04.2021г., постановено по гр.д. №3603/2020г. по описа на С.ски районен съд **в частите**, с които е осъдена ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. да заплати на К. Ж. И. с ЕГН ***** от гр. Н.З., ул. „Д-р Г. Д.“ №9, на основание чл.86 от ЗЗД сумата от 1645,98лв., съставляваща сбор от мораторни лихви върху всяка неполучена пенсия за периода от 21.10.2017г. до 19.10.2020г., **както и** разноси по делото *над сумата от*

956,32лв. до присъдения размер от 1200лв., **както и в частта**, с която ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. е осъдена да заплати по сметка на СлРС държавна такса *над размера от 258,40лв.* и **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от К. Ж. И. с ЕГН ***** от гр. Н.З., ул. „Д-р Г. Д.“ №9 против ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. акцесорен иск с правно основание чл.86 от ЗЗД за заплащане на сумата от 1645,98лв. - мораторна лихва, изтекла върху главницата и представляваща сбор от всички мораторни лихви, изчислявани върху всяка неполучена пенсия за периода от 01.10.2017г. до 30.09.2018г., **като неоснователен и недоказан.**

ПОТВЪРЖДАВА първоинстанционно Решение №260280 от 27.04.2021г., постановено по гр.д. №3603/2020г. по описа на С.ски районен съд *в останалата част.*

ОСЪЖДА ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. **ДА ЗАПЛАТИ** на К. Ж. И. с ЕГН ***** от гр. Н.З., ул. „Д-р Г. Д.“ №9, както следва: **сумата от 1753,32лв.**, представляващи разноски пред двете въззивни инстанции по съразмерност и **сумата от 797лв.**, представляваща разноски по съразмерност пред ВКС.

ОСЪЖДА К. Ж. И. с ЕГН ***** от гр. Н.З., ул. „Д-р Г. Д.“ №9 **ДА ЗАПЛАТИ** на ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. **сумата от 216,05лв.**, представляваща направени пред всички съдебни инстанции разноски съразмерност.

ОСЪЖДА ОД на МВР – С., с адрес на управление: гр. С., ул. „Г. С.“ .. **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на съдебната власт по сметка на Върховен касационен съд на Република България държавна такса в размер на 30лв. за допускане до касационно обжалване и държавна такса в размер на 129,20лв. за разглеждане на жалбата по същество.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в едномесечен срок от връчване на препис от същото пред ВКС на РБългария при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____